
Dokument s plenarne sjednice

A8-0232/2016

15.7.2016

IZVJEŠĆE

o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje
(2016/2058(INI))

Odbor za industriju, istraživanje i energetiku

Izvjestitelj: Adam Gierek

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	21
MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE.....	22
REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA U NADLEŽNOM ODBORU	28

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje (2016/2058(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194.,
- uzimajući u obzir Sporazum iz Pariza sklopljen u prosincu 2015. na 21. Konferenciji stranaka (COP21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (UNFCCC),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 15. prosinca 2011. naslovljenu „Energetski plan za 2050.” (COM(2011)0885),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Strategija EU-a za grijanje i hlađenje” (COM(2016)0051),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. veljače 2015. naslovljenu „Okvirna strategija za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom” (COM(2015)0080),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 23. i 24. listopada 2014. o okviru klimatske i energetske politike do 2030.,
- uzimajući u obzir treći energetski paket,
- uzimajući u obzir Direktivu 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ,
- uzimajući u obzir Direktivu 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske učinkovitosti zgrada (preinaka),
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije naslovljenu „Plan za prijelaz na konkurentno gospodarstvo s niskom razinom emisija CO₂ u 2050.” (COM(2011)0112),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 5. veljače 2014. o okviru klimatske i energetske politike do 2030.¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije (2014. –

---

¹ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0094.

- 2020.) – Obzor 2020. i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ¹,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 9. srpnja 2015. o učinkovitoj upotrebi resursa: Prijelaz na cirkularnu ekonomiju²,
  - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 15. prosinca 2015. naslovljenu „Ususret europskoj energetskej uniji”³,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (A8-0232/2016),
- A. budući da se gotovo 50 % krajnje potražnje za energijom u EU-u koristi za grijanje i hlađenje, od čega 80 % u zgradama; budući da se Pariški sporazum o klimatskim promjenama iz 2015. (COP21) treba odražavati u sektoru grijanja i hlađenja; budući da se sektor grijanja i hlađenja, da bi bio u skladu s energetskeim i klimatskeim ciljevima EU-a, najkasnije do 2050. treba temeljiti na 100 posto obnovljivim izvorima energije, što se može postići samo smanjenjem potrošnje energije i potpunim iskorištavanjem načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” odnosno „energetska učinkovitost kao gorivo prvog izbora”;
- B. budući da se svakim 1-postotnim povećanjem uštede energije uvoz plina smanjuje za 2,6 posto⁴;
- C. budući da su potrebni dodatni naponi kako bi se smanjila potražnja za toplinskeim energijom u zgradama i kako bi se ostatak potražnje preusmjerio s iskorištavanja uvezenih fosilnih goriva u pojedinačnim kotlovima prema održivim rješenjima za grijanje i hlađenje u skladu s ciljevima EU-a za 2050.;
- D. budući da zgrade predstavljaju velik udio u ukupnoj konačnoj potrošnji energije i budući da veća energetska učinkovitost u zgradama i programi odgovora na potražnju mogu imati ključnu ulogu u uravnoteživanju potražnje za energijom i pokrivanju potreba izvan razdoblja najveće potražnje, što rezultira smanjenjem prekapacitiranosti i snižavanjem operativnih troškova te troškova proizvodnje i transporta;
- E. budući da se udio obnovljivih izvora energije polako povećava (i da je 2012. predstavljao 18 % opskrbe primarnom energijom), ali da još postoji golem potencijal na svim razinama te da bi trebalo dodatno povećavati udio energije iz obnovljivih izvora i oporabljene toplinske energije u sustavima grijanja i hlađenja u državama članicama;
- F. budući da je tržište u sektoru grijanja i hlađenja u EU-u fragmentirano zbog svoje lokalne naravi i različitih tehnologija i ekonomskih aktera uključenih u proces; budući da su lokalna i regionalna dimenzija ključne za uvođenje odgovarajućih politika u

---

¹ SL L 347, 20.12.2013., str. 104.

² Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0266.

³ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0444.

⁴ Europska komisija (2014.), „Komunikacija: Energetska učinkovitost i njezin doprinos energetskej sigurnosti i Okviru za klimatsku i energetskeu politiku do ” (COM/2014/0520), izvor: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex%3A52014DC0520>.

sektoru grijanja i hlađenja, za planiranje i provedbu infrastrukture za grijanje i hlađenje i za konzultiranje s potrošačima kako bi se uklonile prepreke, a sustavi grijanja i hlađenja učinili učinkovitijima i održivijima;

- G. budući da biomasa predstavlja 89 % ukupne potrošnje obnovljive toplinske energije i 15 % ukupne potrošnje toplinske energije u EU-u te da ima golem potencijal za ostvarenje daljnjih znatnih ekonomičnih rješenja za rastuću potražnju za toplinskom energijom;
- H. budući da je sektor grijanja i hlađenja odličan primjer koji pokazuje kako je potreban holistički i integrirani pristup energetske rješenjima zasnovan na sustavima koji će obuhvaćati horizontalne pristupe za model energetske sustava i šire gospodarstvo;
- I. budući da je udio primarne energije iz fosilnih goriva u sustavima grijanja i hlađenja koji iznosi 75 % i dalje veoma visok te da predstavlja veliku prepreku za dekarbonizaciju, što dovodi do ubrzanih klimatskih promjena i velike štete za okoliš; budući da bi sektor grijanja i hlađenja trebao u potpunosti doprinosti ostvarenju klimatskih i energetske ciljeva EU-a te da bi se subvencije za uporabu fosilnih goriva u tom sektoru trebale postupno ukinuti, u skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 22. svibnja 2013., u skladu s lokalnim uvjetima;
- J. budući da se procjenjuje da je količina topline koja nastaje u industrijskim i drugim komercijalnim procesima te zatim nestaje u atmosferi ili vodi (umjesto da se iskorištava na produktivan način) dovoljna za pokrivanje ukupnih potreba EU-a za grijanjem u stambenim i tercijarnim zgradama;
- K. budući da je sektor zgradarstva odgovoran za oko 13 % svih emisija CO₂ u EU-u;
- L. budući da uporaba postupnih i učinkovitih sustava grijanja ili hlađenja u zgradama mora ići ruku pod ruku s temeljitim procesom toplinske izolacije na homogen način, čime se smanjuju potražnja za energijom i troškovi za potrošače te doprinosi ublažavanju energetske siromaštva otvaranju radnih mjesta za kvalificirane radnike u lokalnoj zajednici;
- M. budući da se mjerama za razvoj sveobuhvatne i integrirane strategije za grijanje i hlađenje u okviru energetske unije, ako se one pravilno provedu, poduzećima i potrošačima u EU-u nude znatne mogućnosti u pogledu smanjenja sveukupnih troškova energije u industriji, jačanja konkurentnosti i smanjenja troškova za potrošače;
- N. budući da se regulatornim okvirima EU-a mogu definirati široki ciljevi, ali ključan je istinski napredak u transformaciji grijanja i hlađenja koji su dijelovi šireg energetske sustava;
- O. budući da cilj optimiziranja uloge energije iz obnovljivih izvora, osobito električne energije, u cjelokupnu energetske mrežu boljom integracijom s aplikacijama za grijanje i hlađenje i transport, doprinosi dekarbonizaciji energetske sustava, smanjenju ovisnosti o uvozu energenata, snižavanju računa za potrošnju energije u kućanstvima i jačanju konkurentnosti industrije EU-a;
- P. budući da je najučinkovitiji način ostvarenja zajedničkih ciljeva osnaživanje i podrška

lokalnim i regionalnim tijelima, u sprezi sa svim relevantnim dionicima, te primjena potpuno integriranog sustavnog pristupa urbanom planiranju, razvoju infrastrukture, građenju i obnovi fonda stambenih jedinica te novim industrijskim razvojima, a sve u svrhu maksimizacije potencijalnih prijelaza, učinkovitosti i drugih uzajamnih dobrobiti;

- Q. budući da energetska učinkovitost zgrade ovisi i o uporabi odgovarajućih energetskih sustava; budući da bi se u sektoru grijanja i hlađenja trebala poštovati načela prema kojima energetska učinkovitost treba biti na prvom mjestu i koristiti se kao gorivo prvog izbora;
- R. budući da bi ambiciozni ciljevi u pogledu obuhvatne obnove postojećih zgrada doprinijeli otvaranju milijuna radnih mjesta u Europi, posebno u malim i srednjim poduzećima, i povećanju energetske učinkovitosti te da bi imali ključnu ulogu u smanjenju potrošnje energije za grijanje i hlađenje;
- S. budući da se pri planiranju energetski učinkovitih javnih i stambenih zgrada s niskim emisijama stakleničkih plinova mora voditi računa o arhitekturi, urbanističkom planiranju, gustoća potražnje za toplinskim tokovima i raznolikosti europskih klimatskih zona i vrsta zgrada;
- T. ističe golem neiskorišten potencijal otpadne topline i korištenja sustava područnog grijanja, s obzirom na to da višak toplinske energije dostupan u Europi premašuje ukupnu potražnju za toplinskom energijom u svim europskim zgradama, kao i činjenicu da se 50 % ukupne potražnje za toplinskom energijom u EU-u može se pokriti s pomoću centraliziranih sustava grijanja;
- U. budući da znatan dio europskog stanovništva živi u područjima u kojima često dolazi do prekoračenja standardi kvalitete zraka, što se ponajprije odnosi na gradove;
- V. budući da se očekuje da će sustavi grijanja i hlađenja i dalje ostati najveći izvori potražnje za energijom u Europi, budući da se prirodni plin i ukapljeni naftni plin naširoko koriste za zadovoljavanje te potražnje i da bi se njegova uporaba mogla poboljšati s pomoću visokoučinkovitih sustava skladištenja energije; budući da je stalna ovisnosti o fosilnim gorivima u suprotnosti s klimatskim i energetskim obvezama i ciljevima EU-a;
- W. budući da među različitim klimatskim zonama u Europi trenutačno postoje velike razlike u godišnjoj potrošnji energije za grijanje, s prosječnom potrošnjom od 60 do 90 kWh/m² u zemljama južne Europe i od 175 do 235 kWh/m² u središnjoj i sjevernoj Europi;
- X. budući da uvođenje djelotvornih sustava grijanja i hlađenja ima znatan potencijal za poticanje razvoja europskog industrijskog i uslužnog sektora, posebno u sektoru obnovljivih izvora energije i za stvaranje veće dodane vrijednosti u udaljenim i ruralnim regijama;
- Y. budući da je energija postala društvena vrijednost i da se pristup njoj mora zajamčiti; budući da svi građani ne mogu dobiti pristup energiji i da je u Europi više od 25 milijuna ljudi koji imaju ozbiljnih poteškoća u tome;

- Z. budući da bi se politike energetske učinkovitosti trebale usmjeriti na najisplativije načine poboljšanja učinkovitosti zgrada smanjenjem potražnje za toplinskom energijom i/ili povezivanjem zgrada na visokoučinkovite alternative;
- AA. budući da niska razina svijesti potrošača u vezi s nedostatkom učinkovitosti sustava grijanja jedan od čimbenika s najvećim učinkom na račune za potrošnju energije;
- AB. budući da su kuće koje imaju dobru toplinsku izolaciju korisne i za okoliš i za korisnika, koji ima manje račune za potrošnju energije;
- AC. budući da 72 % potražnje za grijanjem i hlađenjem u kuća s jednom obitelji otpada na ruralna i prijelazna područja;
- AD. budući da prirodna rješenja, kao što su dobro uređeno ulično zelenilo, zeleni krovovi i zidovi koji zgradama pružaju izolaciju i hlad, smanjuju potražnju za energijom jer se na taj način ograničava potreba za grijanjem i hlađenjem;
- AE. budući da se 85 % energije potrošene u zgradama koristi za grijanje prostora i proizvodnju tople vode, a da se 45 % grijanja i hlađenja u EU-u koristi u stambenom sektoru;
- AF. budući da industrija, u suradnji s lokalnim vlastima, ima važnu ulogu u boljem korištenju otpadne topline i hlađenja;
- AG. budući da Europljani u prosjeku izdvajaju 6 % svojih troškova za potrošnju na grijanje i hlađenje te da ih 11 % zimi ne može priuštiti adekvatno grijanje u svojim kućama;
- AH. budući da se sektor hlađenja još treba temeljitije analizirati i da se treba uzeti u obzir u okviru Komisijine strategije i u politikama država članica;
- AI. smatra da je važno promicati studije o uštedi energije u povijesnim zgradama radi optimizacije energetske učinkovitosti kada je to moguće, istovremeno osiguravajući očuvanje i zaštitu kulturnog nasljeđa;
1. pozdravlja komunikaciju Komisije naslovljenu „Strategija EU-a za grijanje i hlađenje” kao važan korak kojim se zauzima holistički pristup preobrazbi sustava grijanja i hlađenja u Europskoj uniji te određuju prioritetna područja djelovanja; u potpunosti podržava namjeru Komisije da prepozna i iskoristi sinergiju između sektora električne energije i sektora grijanja, s ciljem postizanja učinkovitog sektora koji povećava energetske sigurnost i olakšava isplativo postizanje klimatskih i energetskih ciljeva EU-a; poziva Komisiju da razmotri sektor grijanja i hlađenja kao dio modela europskog tržišta energije;
  2. ističe da se pri reviziji Direktive o energetske učinkovitosti (2012/27/EU), Direktive o energiji iz obnovljivih izvora (2009/28/EZ) i Direktive o energetske učinkovitosti zgrada (2010/31/EU) moraju poduzeti posebne mjere za grijanje i hlađenje;
  3. smatra da strategija za grijanje i hlađenje mora u jednakoj mjeri omogućavati obje potrebe, uzimajući u obzir činjenicu da Europa ima različite klimatske zone i da se energetske potrebe u skladu s tim razlikuju;

4. naglašava da bi u okviru strategije za grijanje i hlađenje trebalo dati prednost održivim i rentabilnim rješenjima koja će državama članicama omogućiti da ostvare ciljeve zadane u okviru klimatske i energetske politike EU-a; napominje da se sektori grijanja i hlađenja veoma razlikuju među državama članicama zbog različitih struktura izvora energije, klimatskih uvjeta, stupnjeva učinkovitosti zgrada i intenziteta industrije te stoga naglašava da bi trebalo osigurati fleksibilnosti u odabiru odgovarajućih strateških rješenja;
5. traži da se na nacionalnim razinama razrade posebne održive strategije grijanja i hlađenja i da se pritom posebna pozornost prida kombiniranoj proizvodnji toplinske i električne energije, kogeneraciji, centraliziranom grijanju i hlađenju, po mogućnosti na temelju obnovljivih izvora energije, kao što je navedeno u članku 14. Direktive o energetske učinkovitosti;
6. napominje da su visoka energetska učinkovitost, visokoučinkovita toplinska izolacija i uporaba obnovljivih izvora energije i povrat topline temeljni prioriteti za strategiju EU-a u pogledu grijanja i hlađenja; stoga smatra da bi se načelo „energetska učinkovitost na prvom mjestu” trebalo poštovati, jer energetska učinkovitost omogućuje najveću i najbržu stopu financijskog povrata dostupne i ključan je dio strategije za ostvarenje uspješnog prijelaza na sigurna, otporan i pametan sektor grijanja i hlađenja;
7. napominje da decentraliziraniji i fleksibilniji energetske sustavi, s izvorima energije i topline bliže mjestu potrošnje, mogu olakšati decentraliziranu proizvodnju energije i time omogućiti potrošačima i zajednicama da se više uključe na tržište energije i kontroliraju vlastitu potrošnju energije, ali i da postanu aktivni sudionici na strani u odgovoru na potražnju; smatra da je energetska učinkovitost ukupnog energetske sustava veća što je lanac u kojem se primarna energija pretvara u druge oblike za proizvodnju iskoristive topline kraći; isto tako, prepoznaje da se takvim pristupom umanjuju gubici u prijenosu i distribuciji, poboljšava otpornost energetske infrastrukture i istovremeno osiguravaju lokalne poslovne mogućnosti za mala i srednja poduzeća;
8. naglašava komplementarnosti između zakonodavstva o ekološkom dizajnu i onog o energetske označavanju, s jedne strane, te Direktive o energetske učinkovitosti i Direktive o učinkovitosti zgrada, s druge strane, u smanjenju potrošnje na grijanje i hlađenje; smatra da bi kućanski aparati (perilice za rublje, perilice za suđe itd.) trebali biti što učinkovitiji i da bi se trebali konstruirati tako da mogu koristiti toplu vodu ondje gdje su postavljeni; stoga vjeruje da bi se zahtjevi u pogledu ekološkog dizajna i politika o energetske označavanju trebali redovito preispitivati i poboljšavati kako bi se ostvarile dodatne uštede energije i poboljšala konkurentnost s pomoću inovativnijih proizvoda i smanjenih troškova za energiju;
9. podsjeća da grijanje i hlađenje čine najveći udio u energetske potražnji EU-a; naglašava da je pri prijelazu na sigurnu opskrbu energijom s niskim emisijama ugljika za sektor grijanja i hlađenja važno poštovati načelo tehnološke neutralnosti među trenutno dostupnim obnovljivim izvorima te poticajima koji se temelje na tržištu i državnim poticajima;
10. naglašava potrebu za povoljnim okvirom za stanare i osobe koje žive u zgradama s više stanova kako bi se i njima omogućilo da iskoriste mogućnosti proizvodnje vlastite

energije i potrošnje energije za grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora, kao i potrebu za mjerama energetske učinkovitosti, čime bi se riješili izazovi fragmentiranih poticaja i ponekad usporavajućih stanarskih pravila;

11. naglašava temeljnu ulogu tehnologija proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, uključujući korištenje održive biomase, aerothermalnu, geothermalnu i solarnu energiju i fotonaponske ćelije u kombinaciji s električnim baterijama, za zagrijavanje vode i grijanje i hlađenje u zgradama, u vezi s skladištima toplinske energije koja se mogu koristiti za dnevno ili sezonsko uravnoteženje; poziva države članice da pruže poticaji za promicanje i korištenje takvih tehnologija; poziva države članice da u potpunosti provedu postojeću Direktivu o energetske učinkovitosti i Direktivu o učinkovitosti zgrada, uključujući i zahtjeve u vezi sa „zgradama približno nulte energije” i dugoročne strategije obnove, uzimajući u obzir potrebu za mobiliziranjem dostatnih sredstava za ulaganje za modernizaciju postojećih zgrada; traži od Komisije da predstavi viziju zgrada približno nulte energije za cijeli EU-u do 2050.;
12. smatra da se pitanja povezana s energetske sigurnosti u EU-u uglavnom odnose na sigurnost opskrbe toplinskom energijom; stoga smatra da je od iznimne važnosti diversifikaciju izvora toplinske energije i poziva Komisiju da istraži načine za daljnju potporu i ubrzavanje povećane primjene tehnologija za proizvodnju toplinske energije iz obnovljivih izvora;
13. smatra da bi primjena evidentiranja resursa za grijanje, odgovarajućih arhitektonskih rješenja, najboljih primjera iz prakse upravljanja objektima i načela urbanizma, uključujući mrežna rješenja na urbanoj razini poput centraliziranoga grijanja i hlađenja, u planiranju cijelih stambenih i komercijalnih zona trebala bi biti temelj za energetske učinkovitu i niskouglijičnu gradnju u različitim klimatskim zonama u Europi; ističe da propisno izolirana zgrada ima veliki kapacitet skladištenja topline, što rezultira znatnim uštedama na grijanju i hlađenju;
14. naglašava da je potražnja za energijom u zgradarstvu odgovorna za oko 40 % potrošnje energije u EU-u i za trećinu potrošnje prirodnog plina te da bi se mogla smanjiti za do tri četvrtine kad bi se ubrzala obnova zgrada; naglašava da se 85 % te potrošnje energije koristi za grijanje i toplu vodu u kućanstvima te da su, kao takvi, modernizacija starih i neučinkovitih sustava grijanja, povećana upotreba električne energije iz obnovljivih izvora, bolje korištenje „otpadne topline” preko visokoučinkovitih sustava centraliziranog grijanja i temeljita obnova zgrada s poboljšanom toplinskom izolacijom i dalje ključni elementi za postizanje sigurnijeg i održivog pristupa opskrbi toplinskom energijom; preporučuje da se nastavi s povećanjem standarda energetske učinkovitosti za zgrade, uzimajući u obzir tehničke inovacije i potičući ih, posebno u pogledu osiguravanja homogenosti izolacije; nadalje, preporučuje nastavak potpore za izgradnju zgrada približno nulte energije;
15. potiče države članice da razviju dugoročne strategije grijanja i hlađenja utemeljene na integriranom pristupu, usklađenom evidentiranju i procjeni izrađenoj u skladu s člankom 14. Direktive o energetske učinkovitosti; naglašava da bi se strategijom trebala odrediti prioritetna područja djelovanja i omogućiti optimizaciju gradskog energetske planiranja; poziva Komisiju da u tom postupku pomogne državama članicama izradom općih smjernica za nacionalne strategije grijanja i hlađenja;

16. skreće pozornost na ekonomski učinak obnove i izolacije zgrada, čiji je rezultat često 50-postotno smanjenje troškova za grijanje i hlađenje te poziva Komisiju da pruži odgovarajuće sufinanciranje za inicijative s ciljem obnove javnih stanovanja i višestambenih zgrada s niskom razinom energetske učinkovitosti;
17. pozdravlja namjeru Komisije da izradi paket mjera za lakšu obnovu zgrada s više stanova; smatra da bi se usklađen i sveobuhvatan paket mjera trebao razviti i za energetske planiranje gradova, kako bi se omogućilo evidentiranje lokalnog potencijala za grijanje i hlađenje, optimizacija i integracija obnove zgrada te razvoj infrastrukture za grijanje i hlađenje;
18. ponavlja važnost razvoja programa EU-a koji će pružati poticaje za energetske učinkovitu modernizaciju javnih zgrada, stanova i socijalnih stanova te za izgradnju ekološki prihvatljivih novih zgrada i koji prelaze minimalne zakonske zahtjeve;
19. ističe lokalni karakter i potencijal sustava grijanja i hlađenja; poziva lokalne i regionalne vlasti da omoguće daljnju termičku modernizaciju kroz obnovu postojećih javnih, komercijalnih i stambenih zgrada s niskom energetske učinkovitošću; naglašava važnost inicijativa kao što je Sporazum gradonačelnika, koji omogućuju razmjenu znanja i najboljih primjera iz prakse;
20. naglašava potrebu za evidentiranjem potencijala lokalnih sustava grijanja i hlađenja diljem Europe kako bi gradovi mogli bolje prepoznati resurse dostupne na lokalnoj razini, što bi im omogućilo da doprinesu povećanju energetske neovisnosti EU-a, poticanju rasta i konkurentnosti stvaranjem lokalnih radna mjesta koja se ne mogu prenijeti drugdje te da potrošačima osiguraju pružaju čiste energiju po pristupačnim cijenama;
21. poziva lokalne vlasti da procijene potencijal postojećih sustava grijanja i hlađenja te buduće potrebe za grijanjem i hlađenjem na svojem području vodeći pritom računa o potencijalu lokalno dostupnih obnovljivih izvora energije, toplinske energije proizvedene kogeneracijom i količini toplinske energije iz centraliziranih sustava grijanja;
22. vjeruje da bi se za kućanstva izvan područja s centraliziranim sustavima grijanja i hlađenja trebao uvesti privlačan sustav financiranja kako bi se promicale nove tehnologije za grijanje kućanstava korištenjem obnovljivih izvora energije;
23. poziva lokalne vlasti da se pozabave konkretnim problemima zgrada u ruralnim krajevima, koje su starije, energetske neučinkovite i lošije za zdravlje te omogućuju manju toplinsku ugodnost;
24. smatra da je energetska učinkovitost veća što je lanac u kojem se primarna energija pretvara u druge oblike za proizvodnju iskoristive topline kraći i, s obzirom na širok niz klimatskih i drugih uvjeta u Uniji, poziva Komisiju da promiče tehnološki neutralne instrumente koji će svakoj zajednici omogućiti izradu isplativih rješenja za smanjenje emisija ugljika u sektoru grijanja i hlađenja;
25. ističe da se regulatornim okvirima EU-a mogu definirati široki ciljevi, ali ključan je istinski napredak u revolucioniranju grijanja i hlađenja koji su dijelovi šireg energetskeg

sustava;

26. ističe da politički alati i kapaciteti EU-a nisu još dovoljno razvijeni da na potrebnoj razini i potrebnim tempom pogone transformaciju sektora grijanja i hlađenja, maksimiziraju iskorištenost potencijala ili budu sredstvo implementiranja rješenja za smanjenje potražnje i dekarbonizaciju;
27. naglašava važnost centraliziranih energetske mreže koje predstavljaju alternativu sustavima za grijanje pojedinačnih kućanstava koji više onečišćuju, s obzirom na to da je riječ o osobito učinkovitom i ekonomičnom načinu postizanja održivog grijanja i hlađenja, integriranje obnovljivih izvora energije, oporabljene topline i hladnoće, kao i skladištenja viška električne energije u razdobljima niske potrošnje, pružajući time fleksibilnost u mreži; naglašava da je potrebno integrirati veći udio obnovljivih izvora energije, uzimajući u obzir da se više od 20 % energije iz centraliziranih sustava grijanja i hlađenja već proizvodi iz obnovljivih izvora energije, u skladu s člankom 14. Direktive o energetske učinkovitosti, što zahtijeva sveobuhvatnu procjenu potencijala učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja; poziva na modernizaciju i proširenje postojećih sustava centraliziranog grijanja u cilju prelaska na visokoučinkovite i obnovljive alternativa; potiče države članice da uspostave fiskalne i financijske mehanizme za poticanje razvoja i korištenje centraliziranih sustava grijanja i hlađenja te da porade na rješavanju regulatornih prepreka;
28. poziva Komisiju da pomno procijeni sveobuhvatne procjene potencijala za kogeneraciju i centralizirano grijanje koje su provele države članice u skladu s člankom 14. Direktive o energetske učinkovitosti, kako bi ti planovi odražavali stvarni gospodarski potencijal tih rješenja i pružili zdrav temelj za politike u skladu s ciljevima EU-a;
29. naglašava da se u gustim gradskim aglomeracijama neučinkoviti i neodrživi sustavi pojedinačnog ili centraliziranog grijanja/hlađenja moraju postupno zamijeniti učinkovitim sustavima centraliziranog grijanja/hlađenja ili se moraju modernizirati najsvremenijom tehnologijom grijanja/hlađenja, prijeći na visokoučinkovite lokalne sustave kogeneracije i obnovljive alternative;
30. poziva Komisiju da u svojim inicijativama u vezi s Direktivom o energiji iz obnovljivih izvora i modelu tržišta predloži mjere koje će doprinosti učinkovitijem i fleksibilnijem energetske sustava daljnjom integracijom sustava električne energije, grijanja i hlađenja;
31. poziva Komisiju da uspostavi zajednički europski okvir za promicanje i osiguranje pravne sigurnosti za energiju iz vlastite proizvodnje, posebno poticanjem i podupiranjem zadruga u susjedstvu koje iskorištavaju obnovljive izvora energije;
32. poziva na razvoj pokazatelja potražnje energije za grijanje i hlađenje za zgrade na nacionalnoj razini;
33. poziva na strateški pristup za smanjenje emisija CO₂ iz industrijskih sustava grijanja i hlađenja povećanjem učinkovitosti postupaka, zamjenom fosilnih goriva održivim izvorima i integracijom industrija u okolno okruženje toplinske energije;
34. naglašava veliki potencijal grupiranja tokova energije i resursa u cilju uštede primarne

energije, posebno u industrijskim okruženja, u kojima se u okviru kaskadnog sustava višak topline ili hladnoće iz jednog postupka može koristiti u drugom postupku koji zahtijeva manje ekstremne temperature, i, ako je moguće, za grijanje i hlađenje zgrada preko sustava centraliziranog grijanja;

35. napominje da se zastarjele toplane s niskom energetsom učinkovitošću trebaju hitno zamijeniti najboljim raspoloživim alternativama koje su potpuno usklađene s energetskim i klimatskim ciljevima EU-a, poput ekološki prihvatljivijih kogeneracijskih postrojenja u kojima se koriste održiva goriva u skladu s kriterijima održivosti biomase;
36. napominje da je sektor grijanja i hlađenja izrazito lokalne naravi jer dostupnost i infrastruktura te potražnja za toplinskom energijom u osnovi ovise o lokalnim okolnostima;
37. slaže se s Komisijom da ekonomski potencijal kogeneracije nije iskorišten, kao što se navodi i u Strategiji za grijanje i hlađenje, te poziva Komisiju i države članice da dodatno promiču visokoučinkovite sustave kogeneracije i centraliziranog grijanja, u skladu s komunikacijom Komisije o stanju energetske unije (2015(0572));
38. smatra da nužan pristup na razini sustava za hlađenje, uključujući za izgrađeni okoliš i druge aktivnosti, poput hlađenja u prijevozu;
39. navodi da bi reverzibilni sustavi za grijanje i hlađenje kod kojih se koriste učinkovite dizalice topline zbog svoje fleksibilnosti mogli u određenim uvjetima postati veoma važni u umjerenim klimatskim zonama Europe; naglašava da hibridni sustavi grijanja koji pružaju toplinu iz dva ili više izvora energije mogu olakšati sve važniju ulogu obnovljive toplinske energije, posebno u postojećim zgradama gdje se mogu uvesti s minimalnim potrebama za renoviranjem; poziva Komisiju i države članice da u pogledu dizalica topline omoguće odgovarajuće metode usklađenog izračuna i da promiču razmjenu najboljih primjera iz prakse za mehanizama potpore kako bi poduprle učinkovita, održiva i niskougljična rješenja za razne termalne potrebe;
40. potiče Komisiju da pomno prati usklađenost sa zakonodavstvom EU-a u području fluoriranih stakleničkih plinova s ciljem smanjenja emisija takvih plinova u atmosferu; traži od Komisije da učini sve što je potrebno kako bi korištenje alternativnih rashladnih sredstava bilo sigurno, isplativo i u skladu s drugim ciljevima EU-a u pogledu okoliša, klimatskih promjena i energetske učinkovitosti;
41. smatra da bi države članice trebale istražiti mogućnost iskorištavanja toplinske energije iz geotermalnih izvora, iz energije dobivene izravno iz industrijskih procesa i drugih izvora topline s niskom temperaturom, npr. topline pohranjene u podmorskim vrelima za grijanje (hlađenje) i koja bi s pomoću velikih dizalica topline mogla zagrijavati cijele gradove kroz postojeće i nove mreže centraliziranog grijanja, a ne samo pojedine zgrade, ako je dostupna ili se razvije odgovarajuća infrastruktura za centralizirano grijanje;
42. naglašava ulogu tehnologija koje imaju potencijal smanjenja potražnje za energijom i emisija stakleničkih plinova, kao što su geotermalna energija niske entalpije, centralizirano hlađenje i grijanje pomoću obnovljivih izvora energije, male trigeneracijske ili kogeneracijske elektrane na prirodni plin i/ili biometan te kombinacije

tih tehnologija;

43. navodi da bi postrojenja za skladištenje toplinske energije u kojima se koristi električni otpor izvan razdoblja najveće potražnje (tj. skladištenjem toplinske energije) i time poboljšava kvaliteta opskrbe električnom energijom olakšavanjem integracije različitih obnovljivih izvora, mogla imati veoma važnu ulogu u grijanju i doprinijeti uravnoteženju mreže i smanjenju proizvodnje energije, uvoza i cijena;
44. smatra da bi otpadna toplina i hladnoća nastale u industrijskim procesima i u procesu kogeneracije, u proizvodnji električne energije u konvencionalnim elektranama, iz dobro izoliranih stambenih zgrada korištenjem metoda povrata te iz mikrogeneracije trebale imati mnogo važniju ulogu u grijanju i hlađenju nego u prošlosti; naglašava da iskorištavanje industrijske otpadne topline i hladnoće treba priznati i poticati istraživanjem, jer predstavlja veliku priliku za ulaganja i inovacije; naglašava da industrije i obližnje stambene ili komercijalne zgrade trebalo poticati na suradnju i razmjenu njihove energetske proizvodnje i potreba;
45. naglašava da javno financiranje ili javno vlasništvo nad infrastrukturom za centralizirano grijanje ne smije pridonijeti skupocjenom vezivanju visokouglične infrastrukture; poziva nacionalne, regionalne i lokalne vlasti da pažljivo ispituju javnu financijsku potporu za infrastrukturu centraliziranog grijanja u svjetlu cilja EU-a da se emisija stakleničkih plinova do 2050. smanji za 80 – 95 % u usporedbi s razinama iz 1990. i uredne tranzicije energetskeg sektora gospodarstva;
46. smatra da se integriranjem proizvodnje, potrošnje i ponovne upotrebe otpadne hladnoće stvaraju pogodnosti za okoliš i gospodarske pogodnosti te da se smanjuje potražnja za primarnom energijom za hlađenje;
47. naglašava da će proizvodnja energije iz otpada i dalje imati važnu ulogu u sektoru grijanja jer alternativu često predstavljaju odlagališta otpada i upotreba fosilnih goriva, te podsjeća da je potrebno povećati stopu recikliranja;
48. poziva države članice da iskoriste pravna i ekonomska sredstva za ubrzavanje postupnog ukidanja zastarjelih peći na kruto gorivo s razinom energetske učinkovitosti manjom od 80 % te da ih, ako je to moguće, zamijene učinkovitim i održivim sustavima grijanja na lokalnoj razini (poput sustava centraliziranog grijanja) ili mikro razini (poput geotermalnih i solarnih sustava);
49. ističe da uvođenje pametnih sustava grijanja može pomoći potrošačima da bolje razumiju svoju potrošnju energije i da može doprinijeti obnovi neučinkovitih sustava grijanja, promičući time uštedu energije;
50. podsjeća Komisiju i države članice da je 75 % postojećih zgrada u Europi energetski neučinkovito te da procjene pokazuju da će se 90 % tih zgrada i dalje koristiti do 2050.; stoga naglašava hitnu potrebu za temeljitom obnovom upravo tih zgrada;
51. poziva Komisiju da u okviru programa za proizvodnju energije iz otpada izradi plan u cilju promicanja i iskorištavanja potencijalnog doprinosa održive uporabe organskog otpada za grijanje i hlađenje povezane s centraliziranim sustavima grijanja i hlađenja;

52. naglašava da bioplin predstavlja važan održiv izvor za sustave grijanja i hlađenja, te da je, zbog toga nužno odrediti jasan cilj u području recikliranja organskog materijala kako bi se potaknula ulaganja u prikupljanje i obradu biološkog otpada;
53. poziva države članice da u gradskim područjima postupno ukinu uporabu zastarjelih peći koje se koriste za grijanje aglomeracija i stvaraju emisije na niskim visinama – ispuštajući u atmosferu prirodne plinove nastale pirolizom uslijed nepotpunog izgaranja, NO_x, čađu, čestice i odgovorne su za disperzije čestica pepela konvekcijom – i da kroz poticaje promiču korištenje održivih alternativa, uključujući obnovljivih izvora energije;
54. poziva države članice da poduzmu mjere u cilju postupnog ukidanja energetski neučinkovitih peći i kotlova u kojima se loživo ulje i ugljen trenutačno koriste kao gorivo za više od polovice zgrada u ruralnim područjima; smatra da bi se energija trebala proizvoditi iz niskougljičnih i obnovljivih izvora;
55. ističe da se centraliziranim sustavima grijanja koji se temelje na obnovljivim izvorima sprečava šira upotreba pojedinačnih sustava za grijanje koji više zagađuju i pogoršavaju zagađenost zraka u stambenim područjima te ih je teže držati pod nadzorom nego raširene centralizirane sustave grijanja; ističe međutim da se infrastruktura i klimatski uvjeti razlikuju u Uniji te je potrebno te sustave modernizirati kako bi se poboljšala njihova učinkovitost; stoga poziva da se analiziraju potreba za davanjem potpora za infrastrukturu centraliziranih sustava grijanja te prakse oporezivanja u području obnovljivih izvora energije i centraliziranog grijanja;
56. smatra da bi države članice hitno trebale poduzeti mjere za postupno uklanjanje niskotemperaturnih peći koje se koriste za spaljivanje krutih goriva i organskog otpada i koje tijekom procesa sagorijevanja u atmosferu ispuštaju niz štetnih tvari; smatra da bi države članice trebale, ako je moguće, poticati postupno ukidanje starih i neučinkovitih peći na drvo u gusto izgrađenim gradskim područjima i da bi trebale olakšati njihovu zamjenu modernim, učinkovitim, ekološki i zdravstveno prihvatljivim alternativama, u vezi s inicijativama podizanja svijesti o potencijalnim zdravstvenim rizicima i najboljim praksama u pogledu spaljivanja drva;
57. poziva Komisiju i države članice da uklone regulatorne praznine koje proizlaze iz Direktive o ekološkom dizajnu i Direktive o srednje velikim postrojenjima za izgaranje i rezultiraju istjecanjem emisija u instalacijama ispod 1 MW koje se nalaze izvan područja primjene tih direktiva;
58. smatra da rastuća potreba za energijom za hlađenje zahtijeva dodatno razmatranje tog problema, uključujući integrirani pristup cijelom lancu hlađenja – od potražnje za industrijskim hlađenjem od visokih temperatura do hlađenja za kućanstva i zahtjeva za hlađenje u prehrambenoj industriji;
59. napominje da raspoloživost kvalitetnih podataka preduvjet da bi potrošači i nadležna tijela mogli razumno odlučivati o energetskoj učinkovitosti i rješenjima za grijanje; naglašava važnost širenja mogućnosti koje nude digitalizacija na sektor grijanja i hlađenja; poziva Komisiju da razradi definiciju obnovljivog hlađenja i metodologiju za njegov izračun;
60. vjeruje da izmjenjivači topline koji su vodno učinkoviti mogu imati veoma važnu ulogu

u hlađenju u industrijskim procesima kod prenošenja topline u prirodne vode koje se nalaze u blizini mjesta na kojem se proizvodi skladište i čija temperatura ne prelazi 6 °C tijekom cijele godine (besplatno hlađenje);

61. smatra da bi nepokretni gorivni članci velike snage u veoma bliskoj budućnosti mogli biti ekološki prihvatljiva alternativa ugljenu kao krutom gorivu;
62. smatra da pretvorba električne energije u plinovito gorivo u budućnosti ima velik potencijal kao način skladištenja i prijenosa obnovljive energije te upotrebe za proizvodnju toplinske energije u centraliziranim lokalnim sustavima; primjećuje da je pretvorba električne energije u plinovito gorivo učinkovit način iskorištavanja obnovljive energije za proizvodnju topline, posebno u gradskim aglomeracijama, zahvaljujući mogućnosti korištenja postojeće infrastrukture; stoga poziva Komisiju i države članice da promiču istraživanje i pilot-projekte povezane s pretvorbom električne energije u plinovito gorivo;
63. smatra da strategija Europske unije za inovativne sustave grijanja i hlađenja zahtijeva intenzivno istraživanje, što će biti temelj za stvaranje industrije koja će proizvoditi ekološki prihvatljivu opreme u tu svrhu;
64. naglašava korist koju istraživanje i tehnološke inovacije donose za europsku industriju, jer jačaju njezinu konkurentsku prednost i komercijalnu isplativost te doprinose ostvarenju energetske i klimatske ciljeve EU-a; u tom kontekstu naglašava potrebu za pojačanim istraživanjem, razvojem i inovacijama u području energetske učinkovitosti i obnovljivih tehnologija grijanja i hlađenja, s ciljem smanjenja troškova, povećanja učinkovitosti te primjene i integracije u energetske sustave; poziva Komisiju na suradnju s dionicima na ovom području kako bi se održavali ažurirani planovi u vezi s obnovljivim tehnologijama grijanja i hlađenja radi koordinacije, praćenja i utvrđivanja manjkavosti u razvoju tehnologije grijanja i hlađenja;
65. smatra da bi se EU, s obzirom na hitnu potrebu za postizanjem brzih i uspješnih rezultata u procesu termičke modernizacije njegova toplinskog sektora, trebao usmjeriti na istraživanje kako bi se povećala primjena najboljih trenutačno raspoloživih tehnologija;
66. smatra da bi istraživanja u sklopu okvirnog programa Obzor 2020. trebala obuhvaćati razvoj rješenja za održive sustave grijanja i hlađenja, tehnologija za valorizaciju otpadne topline i hladnoće, novih materijala s maksimalnom toplinskom vodljivošću (izmjenjivači topline), minimalnom vodljivošću, tj. maksimalnim toplinskim otporom (toplinska izolacija), i maksimalnim stopama akumulacije topline (skladišta topline);
67. smatra da bi se u sklopu okvirnog programa Obzor 2020. trebao postići napredak kad je riječ o istraživanju i razvoju u vezi s održivim i učinkovitim sustavima i materijalima za grijanje i hlađenje, kao što su rješenja za proizvodnju na malo iz obnovljivih izvora energije i rješenja za skladištenje, centralizirani sustavi grijanja i hlađenja, kogeneracija i izolacijski materijali, kao i u vezi s inovativnim materijalima kao što su strukturna prozorska stakla koja propuštaju veliku količinu kratkovalnog zračenja (sunčeve svjetlosti) izvana i ispuštaju tek minimalnu količinu dugovalnog toplinskog zračenja koje bi u protivnom prešlo u okolinu;

68. naglašava važnost opsežnog znanstvenog istraživanja na području razvoja inovativnih tehnoloških rješenja osmišljenih kako bi se dobili uređaju i čitavi sustavi grijanja i hlađenja koji su energetske učinkoviti i zasnovani na obnovljivim izvorima;
69. poziva da se provede revizija postojećeg zakonodavstva koja bi bila usmjerena na očuvanje tehnološke neutralnosti i isplativosti kako bi se zajamčilo da se njime ne promiče ili osporava jedna tehnologija na štetu druge – obnovljiva energija proizvedena na licu mjesta, kao što je energija iz solarnih panela na stambenim objektima, ili proizvedena pored zgrade trebala bi se uzeti u obzir pri izračunu energetske učinkovitosti zgrade, bez obzira na izvor;
70. ističe važnost kombiniranja najnaprednijih tehnologija i pametnog upravljanja energijom, na primjer kroz automatizaciju kuća i pametne sustave kontrole grijanja, posebno u umreženom svijetu u kojem se uređaj može lako prilagoditi vremenskim uvjetima i naznakama o cijeni električne energije te pridonijeti stabilizaciji mreže prebacivanjem potražnje; poziva Komisiju da na bolji način uključi pametne tehnologije u relevantne inicijative u vezi s energetske unijom kako bi se osigurala stvarna međupovezanost pametnih uređaja, povezanih domova i pametnih zgrada s pametnim mrežama; smatra da bi se takva rješenja trebala promicati pri obnovi postojećih zgrada jer bi se potrošačima pomoglo da bolje razumiju svoje obrasce potrošnje i da u skladu s tim prilagode funkcioniranje svojih sustava grijanja;
71. naglašava da sektor zgradarstva ima velik potencijal za smanjenje potražnje za energijom i emisija CO₂; naglašava da su potrebni daljnji naponi kako bi se povećala stopa obnove zgrada; primjećuje da su, kako bi se to ostvarilo, potrebni privlačni financijski poticaji, dostupnost visoko kompetentnih stručnjaka na različitim razinama te razmjena i promicanje najboljih primjera iz prakse;
72. poziva Komisiju da utvrdi i ukloni preostale prepreke za mjere za postizanje energetske učinkovitosti, u prvom redu obnovu pojedinačnih kućanstava, te da razvije istinsko tržište energetske učinkovitosti kako bi se potaklo prenošenje najboljih primjera iz prakse i zajamčila dostupnost proizvoda i rješenje diljem EU-a u cilju izgradnje istinskog jedinstvenog tržišta proizvoda i usluga za energetske učinkovitost; naglašava potencija za otvaranje novih radnih mjesta i potencijal gospodarskog rasta koji ima ne samo početno uvođenje takvih proizvoda i usluga, nego i tekuće održavanje i svakodnevno upravljanje integriranim energetske sustavom koji obuhvaća grijanje i hlađenje;
73. smatra da su industriji potrebni jasni signali od tvoraca politika kako bi mogla ostvariti nužna ulaganja u ostvarenje energetske ciljeva EU-a; ističe potrebu za ambicioznim obvezujućim ciljevima i za regulatornim okvirom koji će promicati inovacije, bez stvaranja nepotrebnih administrativnih opterećenja, kako bi se na najbolji način promicala isplativa i ekološki održiva rješenja za grijanje i hlađenje;
74. smatra da bi se ulaganja u energetske učinkovitost zgrada trebala odvijati usporedno s ulaganjima u sustave grijanja i hlađenja na osnovi obnovljive energije; smatra da sinergija koja nastaje između energetske učinkovitosti zgrada i sustava grijanja i hlađenja na osnovi obnovljive energije predstavlja veliku priliku u razvoju niskougljičnog gospodarstva; pozdravlja napore u cilju povećanja broja zgrada približno nulte energije poduzete na nacionalnoj razini;

75. preporučuje da se za spomenike arhitekture osmisle posebni sustavi energetske obnove s dvojnim naglaskom na ulaganja u strukturu zgrade u kombinaciji s optimizacijom sustava kontrole i automatizacije zgrada i učinkovitim sustavom opskrbe toplinom i hlađenjem, vodeći računa da se ne ugrožava jedinstveni arhitektonski stil zgrada;
76. primjećuje da bi za arhitektonski projekt inteligentnih zgrada trebalo zauzeti cjelovit pristup kod osiguravanja toplinska ugodnosti (hlađenja) kroz oblik i veličinu zgrada, prilagodbu prostora i parametara kao što su količina dnevne svjetlosti i intenzitet ventilacija i oporavka, uz istovremeno niske tekuće troškove;
77. naglašava važnost standardiziranih revizija u vezi s toplinskom energijom i isplativosti rješavanja problema industrijskom izolacijom radi uštede energije i smanjenja emisija; ističe da bi se troškovi za industrijsku energiju mogli dodatno smanjiti ulaganjem u postojeće i provjerene održive tehnologije;
78. ističe da su europski strukturni i investicijski fondovi važan alat za modernizaciju energetske sustava; smatra da dosadašnja ograničenja u vezi s financiranjem iz Europskog fonda za regionalni razvoj koje se odnosilo na prioritet prelaska na niskouglične sustave nisu bila učinkovita; smatra da bi se u programskog razdoblju nakon 2020. trebao povećati postotak u proračunu namijenjen za taj prioritet;
79. naglašava važnost osiguravanja pristupa financiranju, i kratkoročno i dugoročno, za ulaganja u projekte svih veličina u vezi s modernizacijom sektora grijanja i hlađenja, uključujući i centralizirane sustave grijanja i hlađenja, unapređenje relevantne mrežne infrastrukture, modernizaciju sustava grijanja, uključujući prelazak na obnovljive izvore, i ubrzanje stope obnove zgrada; u tom pogledu poziva Komisiju da izradi čvrst inovativan i dugotrajan financijski mehanizam; naglašava ulogu koju bi Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) i drugi primjenjivi europski fondovi, poput fondova Europske investicijske banke (EIB) ili onih dostupnih preko sustava trgovanja emisijama EU-a (ETS), mogli imati u pogledu financijske i tehničke pomoći, s obzirom na to da bi osigurali privlačnost projekata za ulagače pružajući stabilne regulatorne uvjete, prije svega smanjenjem birokracije i brzim postupkom prijave i davanja odobrenja; poziva Komisiju da ojača postojeće odredbe o sustavima grijanja i hlađenja u programskom razdoblju nakon 2020. za svim primjenjive europske fondove i da ukloni prepreke koje koče lokalne vlasti pri raspodjeli korisnih sredstava za obnovu javnih zgrada; podržava inicijativu „pametno financiranje za pametne zgrade”, kojom se promiče veće prihvaćanje energetske učinkovitosti u kombinaciji s obnovljivim izvorima energije u sektoru zgradarstva; vjeruje da bi modernizacija i toplinska izolacija zgrada trebala imati prioritet u odnosu na ostale mjere u pogledu pristupa financiranju u svjetlu njihovog golemog potencijala za otvaranje radnih mjesta;
80. ponavlja potrebu za korištenjem sredstava iz strukturnih fondova za širi raspon obnove zgrada i sustava gradnje, posebno u obliku povlaštenih zajmova privatnim vlasnicima zgrada, čime bi se snažnije doprinijelo potrebnoj obnovi postojećih zgrada, posebno u slabije razvijenim dijelovima EU-a;
81. naglašava da bi Komisija za poticanje poboljšanja u sektoru grijanja i hlađenja trebala u potpunosti iskoristiti „ex ante uvjete” u smislu članka 19. Uredbe br. 1303/2013 i osigurati da se postojeće zakonodavstvo EU-a s relevantnim mjerama koje se odnose na grijanje i hlađenje na odgovarajući način prenese i provodi u nacionalnim

zakonodavstvima;

82. smatra da bi se kod smjernica za državne potpore u području učinkovitih tehnologija – koje su neophodne za dekarbonizaciju sektora grijanja i hlađenja, posebno u vidu zajedničkih rješenja – trebala uzeti u obzir potreba za odgovarajućom javnom potporom;
83. smatra da bi se inicijativama kao što je Europski instrument za lokalnu energetska podršku (ELENA), Pametni gradovi i zajednice te novointegrirani Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju mogla dati potpora lokalnim i regionalnim subjektima u obnovi energetske sustava u zgradama;
84. poziva Komisiju da učini sve što je potrebno kako bi se proračun EU-a koristio u skladu s ciljevima dekarbonizacije i energetske učinkovitosti;
85. poziva države članice da poduzmu ciljane mjere kako bi snažno potaknule povećanje energetske učinkovitosti i šire korištenje potpore za obnovljive izvore energije u kućanstvima s niskim primanjima i ugroženim kućanstvima; poziva Komisiju da poveća dio sredstava EU-a koja se dodjeljuju za energetska učinkovitost i programe potpore za obnovljive izvore energije za ugrožena energetska siromašna kućanstva i da državama članicama da smjernice u vezi s posebnim mjerama u pogledu energetske siromaštva;
86. smatra da bi građani trebali imati informacije o potrošnji energije svojih kućanstava kao i o mogućim uštedama energije i prednostima obnove svojih sustava grijanja na osnovi obnovljivih izvora energije, uključujući mogućnost proizvodnje i potrošnje vlastite energije iz obnovljivih izvora za grijanje i hlađenje;
87. smatra da države članice moraju učiniti sve što je potrebno – između ostalog i informativnim kampanjama, jedinstvenim kontaktnim točkama, sustavima zajedničke kupovine (pomaganjem potrošačima da se udruže kako bi kupovali po sniženim cijenama) i grupiranjem pojedinačnih projekata (grupiranjem nekoliko malih projekata u jedan veći klaster kako bi mogli pronaći ulagače po boljim uvjetima) – kako bi potrošači bili u potpunosti svjesni tehnoloških i ekonomskih pogodnosti održivijih sustava grijanja i hlađenja i kako bi imali pristup takvim sustavima, i povećanju energetske učinkovitosti kako bi im se omogućilo da donesu najbolje moguće odluke u skladu s njihovim pojedinačnim okolnostima te da koriste dostupne ekonomske, zdravstvene i prednosti u smislu kvalitete života; napominje da će na kućanstva u udaljenim i izoliranim područjima možda trebati posebno obratiti pozornost i za njih razviti jedinstvena rješenja; naglašava potencijal proizvođača-potrošača za uspostavu energetske sustava obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje; naglašava važnost trajnog obrazovanja, osposobljavanja, certificiranja i nadzora montažera i arhitekata, s obzirom na to da su oni prva kontaktna točka za potrošače u kućanstvima;
88. smatra da su od ključne važnosti stalno osposobljavanje stručnjaka koji procjenjuju toplinske uvjete u zgradama i učinkovitost sustava grijanja (hlađenja) zgrada; smatra da postaju nužni pružatelji usluga koji su optimalno raspoređeni i dostupni krajnjim korisnicima;
89. naglašava da se potrošačima mora omogućiti da između različitih visokoučinkovitih tehnologija grijanja zasnovanih na obnovljivim izvorima energije slobodno odaberu onu

koja najbolje odgovara njihovim osobnim potrebama grijanja;

90. naglašava da se stoga potrošačima informiranjem i poticajima treba omogućiti da pospješe modernizaciju njihovih starih i neučinkovitih sustava grijanja kako bi mogli ostvariti veću energetske učinkovitost, što je već moguće uz korištenje postojećih tehnologija, uključujući sustave obnovljivog grijanja; ističe da su potrošači često nedovoljno svjesni niske učinkovitosti svojih postojećih sustava grijanja; poziva Komisiju da u okviru predstojeće revizije Direktive o energetske učinkovitosti zgrada iznese prijedloge za podizanje svijesti o postojećim sustavima grijanja i hlađenja te za njihovu modernizaciju; kao i da razmotri mogućnost uvođenja označivanja energetske učinkovitosti sustava ugrađenih sustava grijanja;
91. ističe aktivnu ulogu koju potrošači mogu imati na putu prema održivom europskom sustavu grijanja i hlađenja; smatra da će se, ostvari li se novom uredbom o „označivanju energetske učinkovitosti”, u kojoj su vrijednosti novih oznaka okrenute budućnosti i ističu razlike energetske učinkovitosti različitih proizvoda, željeni ishod, tom uredbom potrošačima olakšati odabir načina uštede energije i smanjenje računa za potrošnju energije;
92. odlučno potiče Komisiju i države članice da razrade konkretne strategije za rješavanje sve većeg problema energetske siromaštva kako bi svi potrošači, posebno oni najranjiviji, mogli poboljšati uvjete stanovanja, grijanja i hlađenja, pojedinačno ili zajednički, bilo da su sami vlasnici bilo da su stanari;
93. naglašava da je potrebno ostvariti visoku razinu energetske neovisnosti kroz prioritarno iskorištavanje lokalnih resursa;
94. poziva da se otpadna toplina iz postojećih industrijskih procesa iskorištava za grijanje kućanstava;
95. smatra da je za borbu protiv energetske siromaštva ključno smanjiti ukupne troškove u pojedinačnim kućanstvima, što će se postići znatnim povećanjem energetske učinkovitosti u tri glavne faze korištenja energije: pri pretvorbi primarne energije u iskoristivu energiju, tijekom daljnjeg transporta te energije te osobito pri njezinu iskorištavanju od strane krajnjeg korisnika; poziva države članice da poduzmu mjere za ostvarenje energetske učinkovitosti i da prijeđu na obnovljivo grijanje i hlađenje kao stvarni prioritet;
96. smatra da je važno osigurati da se određeni dio financiranja energetske učinkovitosti odvoji za poboljšanja za energetske siromašne kućanstava ili za one koji žive u najugroženijim područjima, pomažući primjerice da ulože u energetske učinkovitije opremu za grijanje i hlađenje;
97. smatra da bi države članice u okviru Direktive o energetske učinkovitosti trebale uspostaviti državne planove za obnovu zgrada kako bi zgrade bile energetske učinkovite, davanjem poticaja za obnovu zgrada u vlasništvu privatnih osoba, te da bi takvi planovi trebali obuhvaćati i posebne mjere za najranjivije skupine građana kako bi im se pomoglo u borbi protiv energetske siromaštva;
98. poziva Komisiju da pri provedbi Direktive o energetske učinkovitosti razradi programe

obuke za stručnjake u području revizije i planiranja energetske učinkovitosti te da privatnim osobama, a posebno najosjetljivijim skupinama građana, pomogne u provedbi takvih aktivnosti;

99. ističe da je, dok se u velikom dijelu europskih zgrada danas rasipa energija zbog nekvalitetne izolacije i starih i neučinkovitih sustava grijanja, gotovo 11 % stanovništva EU-a pogođeno energetske siromaštvom;
100. poziva Komisiju, države članice i lokalne vlasti da, s obzirom na opasnost od mogućih budućih kriza u opskrbi plinom, u potpunosti integriraju proizvodnju bioplina prerađivanjem gnojiva u provedbu kružnog gospodarstva;
101. nalaže svojem predsjedniku da preporuke i prijedloge sadržane u ovom nacrtu proslijedi Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Pitanje grijanja i hlađenja za neke je države članice važnije nego za druge. To između ostalog znači da postoje razlike u prioritetima tih zemalja u smislu mjera koje je potrebno poduzeti. Osim toga, potrebno je naglasiti činjenicu da su najveće mogućnosti za ostvarenje učinkovitosti u novim državama koje su se pridružile EU-u nakon 2004. u energetskej obnovi zgrada. To je najjednostavniji način da se postigne učinkovitije iskorištavanje energije i da se ostvari znatno smanjenje emisija CO₂.

Za rad na energetskej obnovi cijelih stambenih naselja, prije svega onih koja su izgrađena korištenjem velikih sastavnih elemenata, mora se znatno povećati izdvajanje sredstava. U tu se svrhu mora izdvojiti najmanje 25 % sredstava Europskog fonda za energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije. Taj se cilj mora postaviti kao jedan od prioriteta, osobito s obzirom na to da vlasnici tih zgrada uglavnom ne mogu pokriti nastale troškove, a pomoć od države je nedovoljna.

Zastarjele termoelektreane u stambenim naseljima moraju se što prije zamijeniti malim visokoučinkovitim postrojenjima za kogeneraciju toplinske i električne energije.

U mediteranskim europskim zemljama sve veći problem predstavlja hlađenje koje je povezano s postupnim klimatskim zatopljenjem. Odgovarajuća arhitektonska rješenja, izolacija i reverzibilne dizalice topline koje za vrućeg vremena crpe toplinu iz prostorije, a kad je potrebno grijanje vraćaju je u prostoriju mogu imati veoma važnu ulogu u rješavanju tog problema.

Sunčevo zračenje važan je izvor topline koji se tek treba iskorištavati u odgovarajućoj mjeri. Ono se može prikupiti s pomoću panel-ploča koje se koriste za grijanje vode ili proizvodnju električne energije.

Reverzibilne dizalice topline veoma su energetske učinkovite i imaju velik potencijal u smislu grijanja i hlađenja. S obzirom na navedeno, potrebno je intenzivno istraživanje takvih dizalica u cilju razvoja inovativnih novih rješenja.

22.6.2016

MIŠLJENJE ODBORA ZA OKOLIŠ, JAVNO ZDRAVLJE I SIGURNOST HRANE

upućeno Odboru za industriju, istraživanje i energetiku

o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje
(2016/2058(INI))

Izvjestitelj za mišljenje: Christofer Fjellner

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za industriju, istraživanje i energetiku da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. pozdravlja Komunikaciju Komisije o strategiji EU-a za grijanje i hlađenje (COM(2016)0051) kao sastavni dio strategije energetske unije; uviđa veliku važnost sektora grijanja i hlađenja u postizanju energetske i klimatske ciljeve EU-a do 2020., 2030 i 2050. godine te ciljeva povećanja sigurnosti opskrbe energijom;
2. ističe da politički alati i kapaciteti EU-a nisu još dovoljno razvijeni da na potrebnoj razini i potrebnim tempom pogone transformaciju sektora grijanja i hlađenja, maksimiziraju iskorištenost potencijala i budu sredstvo implementiranja rješenja za smanjenje potražnje i dekarbonizaciju;
3. napominje da se procjenjuje da je količina topline koja je proizvedena u sklopu industrijskih procesa i gubi se u atmosferu ili vodu, a ne iskorištava se na produktivan način, dovoljna za pokrivanje potreba grijanja u stambenim i tercijarnim zgradama na razini Unije;
4. buduću da se mjerama za razvoj sveobuhvatne i integrirane strategije za grijanje i hlađenje u okviru energetske unije, ako se one pravilno provedu, poduzećima i potrošačima u EU-u nude znatne mogućnosti u pogledu smanjenja sveukupnih troškova energije, jačanja konkurentnosti i smanjenja troškova za potrošače;
5. podsjeća da grijanje i hlađenje čine najveći udio u energetske potražnji EU-a; naglašava da je pri prijelazu na sigurnu opskrbu energijom s niskim emisijama ugljika za sektor grijanja i hlađenja važno poštovati načelo tehnološke neutralnosti među trenutno dostupnim obnovljivim izvorima te poticajima koji se temelje na tržištu i državnim

poticajima;

6. naglašava da će pametne zgrade i mreže te povećana energetska učinkovitost u sektoru grijanja i hlađenja biti važni za postizanje uštede energije, ističe potrebu da se promiče mobilizacija privatnog i javnog financiranja na tržištu energetske učinkovitosti te pozdravlja nadolazeću reviziju Direktive o energetske učinkovitosti zgrada;
7. podsjeća da su dvije trećine zgrada u EU-u izgrađene u doba kada su zahtjevi u pogledu energetske učinkovitosti bili skromni ili ih nije bilo i da su gotovo u polovini zgrada pojedinačni kotlovi ugrađeni prije 1992.; napominje da na privatne i javne zgrade otpada 40 % krajnje potrošnje energije i 36 % emisija ugljičnog dioksida te da se 85 % energetske potrošnje zgrada koristi za grijanje prostora i vode; ističe da je potrebno povećati energetske učinkovitost obnavljanjem i preuređenjem zgrada te instalacijom grijanja i hlađenja kako bi se do 2020. postigao napredak u pogledu energetske učinkovitosti od barem 20 %, priznajući istodobno da energetska učinkovitost zgrada u državama članicama uvelike varira;
8. smatra da postoji velik neiskorišten potencijal za povećanje energetske učinkovitosti u sektoru stambenog grijanja; poziva države članice da usvoje mjere kojima se povećava energetska učinkovitost sustava grijanja jer je to isplativ način smanjenja emisija ugljičnog dioksida koji proizvode stambeni prostori;
9. podsjeća da, unatoč napretku postignutom u prelasku sektora grijanja i hlađenja na obnovljive izvore energije, 75 % primarne opskrbe energijom još uvijek dolazi od fosilnih goriva; ističe da su zgrade, i ljudi koji u njima žive, glavni potrošači grijanja i hlađenja; naglašava da je prioritet smanjiti iznos računa za električnu energiju obnovom; ustraje u tome da bi se preostale potrebe za grijanjem i hlađenjem trebale izravno ili neizravno zadovoljiti obnovljivim izvorima energije;
10. ističe temeljnu ulogu plana restrukturiranja građevinskog sektora u poticanju zelenog gospodarstva i potencijala stvaranja zelenih lokalnih radnih mjesta u području uštede energije, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u privatnom i javnom građevinskom sektoru;
11. ističe da se istraživanjem i tehnološkim inovacijama u sektoru grijanja i hlađenja jača konkurentna prednost i komercijalna održivost europskih poduzeća, te se pridonosi ostvarenju glavnih ciljeva energetske politike EU-a, što uključuje jamčenje sigurnosti opskrbe, održivog razvoja proizvodnje energije, njezina prijevoza i potrošnje;
12. podsjeća da ulaganje u uštedu energije i energetske učinkovitost nudi najveći i najbrži povrat uloženi sredstava u energetske sektoru.
13. poziva na troškovno učinkovit pristup usmjeren na postizanje energetske uštede na razini sustava;
14. ističe aktivnu ulogu koju potrošači mogu imati na putu prema održivom europskom sustavu grijanja i hlađenja; naglašava da će se, ostvari li se novom uredbom o „označavanju energetske učinkovitosti”, u kojoj su vrijednosti novih oznaka okrenute budućnosti i ističu razlike energetske učinkovitosti različitih proizvoda, željeni ishod, tom uredbom potrošačima pomoći da donesu informirane odluke u pogledu uštede energije i

smanjenja iznosa računa za električnu energiju; ističe da posebni instrumenti, kao što su pametna brojila i sustavi kućne automatizacije, mogu unaprijediti način na koji potrošači koriste energiju;

15. ističe da se regulatornim okvirima EU-a mogu definirati široki ciljevi, ali ključan je istinski napredak u revolucioniranju grijanja i hlađenja koji su dijelovi šireg energetskeg sustava;
16. ističe da je najučinkovitiji način ostvarenja zajedničkih ciljeva osnaživanje i podrška lokalnim i regionalnim tijelima, u sprezi sa svim relevantnim dionicima, te primjena potpuno integriranog sustavnog pristupa urbanom planiranju, razvoju infrastrukture, građenju i obnovi fonda stambenih jedinica te novim industrijskim razvojem, a sve u svrhu maksimizacije potencijalnih prijelaza, učinkovitosti i drugih uzajamnih dobiti;
17. poziva Komisiju da u potpunosti iskoristi sektor grijanja i hlađenja za postizanje isplativog povećanja energetske učinkovitosti na razini sustava promicanjem korištenja obnovljivih izvora energije, povezivanjem proizvodnje toplinske i električne energije, industrijskih procesa (poput uporabe otpadnih plinova), gospodarenja otpadom i upravljanja potražnjom te da ispita kako se mogu poticati uporaba industrijske otpadne topline i hladnoće te održiva proizvodnja bioplina; ističe da bi trebalo dublje istražiti kogeneraciju i trigeneraciju u navedenim sektorima; naglašava da bi proizvodnja toplinske i električne energije povezane s gospodarenjem otpadom trebala biti usklađena s hijerarhijom otpada kako se ona definira u kružnom gospodarstvu, izbjegavajući tako daljnje spaljivanje resursa koji se mogu reciklirati ili ponovno upotrijebiti;
18. naglašava važnost opsežnije, sinergijske i integrirane upotrebe svih dostupnih europskih strukturnih i investicijskih fondova i EFSU-a, koji bi trebali biti dostupni svim akterima, osobito malim i srednjim poduzećima i mikropoduzećima; poziva države članice da povećaju svijest korisnika i potrošača u vezi s novim tehničkim rješenjima za uštedu energije te poziva Komisiju da promiče razmjenu najboljih praksi među državama članicama;
19. naglašava da je važno spriječiti skupu ovisnost o infrastrukturi grijanja koja je povezana s izvorima za proizvodnju energije koje karakterizira visoka razina ugljika; naglašava da je potrebno procijeniti potrebu za javnom financijskom potporom za infrastrukturu za centralizirano grijanje u kontekstu cilja EU-a da se emisije stakleničkih plinova do 2050. smanje za 80 % do 95 % u odnosu na razine iz 1990. i u cilju uredne tranzicije energetskeg sektora gospodarstva;
20. smatra da potrošači moraju biti u središtu te strategije u kojoj se suvremene tehnologije i inovativna rješenja upotrebljavaju za prelazak na pametan, učinkovit i održiv sustav grijanja i hlađenja kojim se mogu ostvariti energetske i proračunske uštede za poduzeća i građane, poboljšati kvaliteta zraka, povećati dobrobiti pojedinaca i osigurati koristi za poduzeća i društvo u cjelini;
21. ističe da je potrebno više ulagati u istraživanje i razvoj kako bi se razvila inovativna i tehnološka rješenja; istovremeno ističe da će se širom upotrebom trenutačno dostupnih tehnologija učinkovitost sustava grijanja i hlađenja moći povećati za 20 %;
22. ističe da je, dok se u velikom dijelu europskih zgrada danas rasipa energija zbog

nekvalitetne izolacije i starih i neučinkovitih sustava grijanja, gotovo 11 % stanovništva EU-a pogođeno energetske siromaštvom;

23. napominje da bi znatno povećanje energetske učinkovitosti zgrada moglo biti ključno za rješavanje problema energetske siromaštva;
24. uviđa različite uvjete u Uniji, smatra da je energetska učinkovitost veća što je lanac u kojem se primarna energija pretvara u druge oblike za proizvodnju iskoristive topline kraći i poziva Komisiju da promiče tehnološki neutralne instrumente koji će svakoj zajednici omogućiti izradu isplativih rješenja za smanjenje emisija ugljika u sektoru grijanja i hlađenja;
25. poziva na uspostavljanje plana za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva te usmjeravanje financijskih sredstava prema projektima energetske učinkovitosti kako bi se ostvarili ciljevi EU-a za dekarbonizaciju energetske sektora do 2050. godine;
26. podsjeća da toplina i hladnoća nastaju kao nusproizvod rada nekih industrija ili elektrana te bi se mogle ponovno iskoristiti u tvornicama ili prodati za grijanje obližnjih zgrada; uviđa da se integriranjem proizvodnje, potrošnje i ponovne upotrebe otpadne hladnoće stvaraju pogodnosti za okoliš i ekonomske pogodnosti te se smanjuje potražnja za primarnom energijom za hlađenje; naglašava važnost upotrebe otpadne topline i hladnoće te poziva Komisiju da potiče njihovu upotrebu;
27. napominje da 72 % potražnje za grijanjem i hlađenjem za obiteljske kuće otpada na ruralna i prijelazna područja; napominje da će na kućanstva u udaljenim i izoliranim područjima stoga možda trebati obratiti posebnu pozornost i za njih razviti prilagođena rješenja;
28. ističe da visoka razina elektrifikacije sektora grijanja i hlađenja može imati ključnu ulogu u dekarbonizaciji u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova te poboljšanja kvalitete zraka u urbanim područjima;
29. ističe široku dostupnost krute biomase, bioplina i geotermalne energije te potencijal centraliziranog grijanja i kogeneracije toplinske i električne energije kao isplativog sredstva dekarbonizacije energetske sektora uz istodoban doprinos ostvarenju ciljeva sigurnosti opskrbe; naglašava da bi se europska plinska kriza pretvorila u krizu grijanja; pozdravlja kriterije održivosti za biomasu koji moraju biti dobro uravnoteženi kako bi se promicala njezina ekološka održivost i konkurentna upotreba; poziva Komisiju da bez odlaganja iznese prijedlog za politiku održivosti u području biomase.
30. ističe da se centraliziranim sustavima grijanja koji se temelje na obnovljivim izvorima sprečava šira upotreba pojedinačnih sustava za grijanje koji više zagađuju i pogoršavaju zagađenost zraka u stambenim područjima te ih je teže držati pod nadzorom nego općeraširene centralizirane sustave grijanja; ističe međutim da se infrastruktura i klimatski uvjeti razlikuju u Uniji te je potrebno te sustave modernizirati kako bi se poboljšala njihova učinkovitost; stoga poziva da se analiziraju potreba za davanjem potpora za infrastrukturu centraliziranih sustava grijanja te prakse oporezivanja u području obnovljivih izvora energije i centraliziranog grijanja;
31. ističe da je potrebno razviti posebnu energetske politiku za ona područja koja nisu

priključena na mrežu prirodnog plina;

32. naglašava da je u sektoru grijanja i hlađenja važno povećati upotrebu tehnologija koje se temelje na obnovljivim izvorima energije, u kombinaciji sa snažnim povećanjem energetske učinkovitosti;
33. ističe, vodeći računa o očuvanju tehnološke neutralnosti koja ovisi o različitim društveno-ekonomskim i geografskim uvjetima u državama članicama, ogroman potencijal inovativnih energetski neutralnih domova kao isplativog načina dekarbonizacije građevinskog sektora i običnih kućanstava;
34. naglašava da će proizvodnja energije iz otpada i dalje imati važnu ulogu u sektoru grijanja jer alternativu često predstavljaju odlagališta otpada i upotreba fosilnih goriva, te podsjeća da je potrebno povećati stopu recikliranja;
35. poziva da se provede revizija postojećeg zakonodavstva koja bi bila usmjerena na očuvanje tehnološke neutralnosti i isplativosti kako bi se zajamčilo da se njime ne promiče ili osporava jedna tehnologija na štetu druge – obnovljiva energija proizvedena na licu mjesta, kao što je energija iz solarnih panela na stambenim objektima, ili proizvedena pored zgrade trebala bi se uzeti u obzir pri izračunu energetske učinkovitosti zgrade, bez obzira na izvor.
36. pozdravlja Strategiju EU-a za grijanje i hlađenje u kojoj su izneseni zaključci prema kojima „potrošači moraju biti u središtu ove strategije” i prema kojima im se želi omogućiti da se koriste širokim spektrom suvremenih tehnologija i inovativnih rješenja za prelazak na pametan, učinkovit i održiv sustav grijanja i hlađenja kojim se mogu omogućiti energetske i proračunske uštede za poduzeća i građane.
37. poziva Komisiju, države članice i lokalne vlasti da se posvete konkretnim problemima u vezi sa zgradama u ruralnim područjima koje su obično starije, manje energetske učinkovite, pružaju manje dobrobiti u pogledu zdravlja i lošiju toplinsku ugodnost;
38. podsjeća na doprinos obnovljivih izvora energije sigurnosti opskrbe energijom u Europi te ističe visoku sposobnost reagiranja na razdoblja najveće potražnje i na rizike pada sustava opskrbe energijom koju nudi hidraulična proizvodnja;
39. poziva Komisiju, države članice i lokalne vlasti da, s obzirom na opasnost od mogućih budućih kriza u opskrbi plinom, u potpunosti integriraju proizvodnju bioplina prerađivanjem gnojiva u provedbu kružnog gospodarstva.

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE**

Datum usvajanja	21.6.2016
Rezultat konačnog glasanja	+: 45 -: 11 0: 10
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Simona Bonafè, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Cristian-Silviu Buşoi, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Angélique Delahaye, Jørn Dohrmann, Ian Duncan, Eleonora Evi, Karl-Heinz Florenz, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Jens Gieseke, Julie Girling, Sylvie Goddyn, Matthias Groote, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, György Hölvényi, Anneli Jäätteenmäki, Benedek Jávor, Rikke Karlsson, Giovanni La Via, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Massimo Paolucci, Gilles Pargneaux, Piernicola Pedicini, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Michèle Rivasi, Daciana Octavia Sârbu, Annie Schreijer-Pierik, Davor Škrlec, Renate Sommer, Dubravka Šuica, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Nils Torvalds, Jadwiga Wiśniewska, Damiano Zoffoli
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Renata Briano, Nicola Caputo, Mark Demesmaeker, Herbert Dorfmann, Christofer Fjellner, Eleonora Forenza, Elena Gentile, Iris Hoffmann, Anne-Marie Mineur, Ulrike Müller, Marijana Petir, Gabriele Preuß, Jasenko Selimovic, Bart Staes
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju prema čl. 200. st. 2.	Rosa D'Amato, Edouard Ferrand

**REZULTAT KONAČNOG GLASOVANJA
U NADLEŽNOM ODBORU**

Datum usvajanja	12.7.2016
Rezultat konačnog glasovanja	+: 47 -: 1 0: 8
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Zigmantas Balčytis, Nicolas Bay, Bendt Bendtsen, José Blanco López, David Borrelli, Reinhard Bütikofer, Jerzy Buzek, Edward Czesak, Jakop Dalunde, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, Theresa Griffin, András Gyürk, Roger Helmer, Hans-Olaf Henkel, Eva Kaili, Kaja Kallas, Krišjānis Kariņš, Seán Kelly, Jaromír Kohlíček, Janusz Lewandowski, Ernest Maragall, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Nadine Morano, Dan Nica, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Carolina Punset, Michel Reimon, Herbert Reul, Paul Rübig, Algirdas Saudargas, Jean-Luc Schaffhauser, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Amjad Bashir, Constanze Krehl, Bernd Lange, Olle Ludvigsson, Clare Moody, Massimiliano Salini